

Studieretningsopgave

Magt og magtmisbrug

*En engelskfaglig undersøgelse af George Orwells *Animal Farm* og en billedkunsthaglig gennemgang af udvalgte værker.*

Indledning

Magt er et universelt begreb. ¹Overordnet set betyder magt dette at kunne styre eller bestemme over nogen eller noget. Hvis der gøres overdreven og forkert brug af magt opstår begrebet ”magtmisbrug”, hvilket er et negativt ladet begreb. Magt i alle dens udformninger har til alle tider være en del af menneskets tilværelse på godt og ondt.

I denne studieretningsopgave har jeg valgt at undersøge hvorledes magten og misbruget af magten kommer til udtryk på forskellig vis når mennesker er involveret. Jeg har tit tænkt over hvordan kunsten og litteraturen til fuldkommenhed har kunnet skildre magt og magtmisbrug og hvilke mekanismer der er i spil. Jeg vil derfor i denne opgave forsøge at påvise hvordan udvalgte kunstnere og forfattere har skildret og reageret på magt og magtmisbrug.

Den engelske forfatter George Orwell er med sin roman *Animal Farm*, et tydeligt eksempel på hvordan en forfatter kan fremlægge sit kritiske syn på magtmisbrug. I denne bog kritiserer og skildrer Orwell Sovjetunionens styres magtmisbrug i det 20' århundrede. Der perspektiveres til George Orwells Ukrainske introduktion til *Animal Farm*, som blev brugt som propaganda af de allierede overfor flygtede ukrainere i eksil. Naturligt kan der derfor trækkes en parallel til den valgte plakat forestillende en agitatorisk Lenin, hvilket skildrer en mand med et ønske om magt til sovjetterne. Det vil samtidig være relevant at se på kunstneren Kristian Von Hornsleth, der netop benytter sig af magt for at påvise magtmisbrug. Hans værk *Hornsleth Village Project* beviser netop at en levende person kan være et kunstværk ved brug af magt. Samtidig kan der foretages punktnedslag i historien hvor surrealismen opstår i 1920'erne som en modreaktion til magt. Som perspektivering til kunstnerens reaktion og skildring af magt og magtmisbrug behandles Francis Bacon's parafrase over Velazquez's portræt af *Pope Innocent X*.

---

¹ Definition: Politikens Nudansk Ordbog etymologi – 2. udgave.

George Orwell

²Eric Arthur Blair (25. juni 1903 – 21. januar 1950) var en engelsk forfatter og journalist, bedre kendt under pseudonymet George Orwell. Som aktiv politisk og kulturel kommentator og romanforfatter benyttede han sig af navnet George Orwell, for at beskytte familienavnet Blair. ³Hvis han skulle ende i en fiasko, ville dette dermed ikke falde tilbage på faderens navn, Blair.

⁴Orwell var født i Motihari, Indien, men moderen tog ham med til England allerede i 1904. Sammen med sine søstre tilbragte han her sine barndomsår i den engelske middelklasse. Orwell begyndte i England på en kostskole for med middel- og overklasse børn. For Orwell var kostskolen et helvede og han sled sig derfor til et statsstipendium til Eton i 1917. Orwell ville gerne gøre indtryk af at Eric havde været en fattig dreng blandt de rige, ⁵en lavere del af den øvre middelklasse. Det blev samtidig også den lavere middelklasse Orwell satte pris på og ønskede at henvende sig til. Efter sin skolegang tog Orwell til Burma (i dag Myanmar) i 1922 for at arbejde som politimand. I de fem år så han menneskers fattigdom som en grim side af den engelske imperialisme. I 1928 tog Orwell til Paris for at ernære sig som forfatter, men blev syg af tuberkulose og vendte tilbage til England i 1929, hvor han hutlede sig igennem med småjobs. I 1935 beslutter han sig for at ville leve som forfatter samt af en lille købmandsbutik; det er her hvor Orwells forfatterskab for alvor begynder.

⁶I 1936 vælger Orwell at tage til Spanien for at kæmpe på den republikanske side i den spanske borgerkrig mod den fascistiske opstand. Orwell slutter sig til den anarkistisk-marxistiske men anti-kommunistiske enhed POUM i stedet for at tilslutte sig den kommunistiske Internationale Brigade, som de fleste andre udlændinge gjorde. Orwell bliver såret i halsen af en kugle i maj og flygter til England i juni 1937. Herefter arbejder Orwell i England som socialistisk journalist og debattør. I juni 1938 melder han sig ind i The Independant Labour Party, ILP, dette var begyndelsen til hans politiske selvbevidsthed og han udviklede derfor sine politiske teser.

George Orwells politiske anskuelse var ikke baseret på statskundskabs- eller økonomiske studier, men baseret på den verden han havde set og levet i. Orwell gik ind for socialistisk kollektivism,

---

² De første linjer er udformet med udgangspunkt i det første afsnit på wikipedia: George Orwell (DK)

³ Denne linje er baseret på min viden fra bogen: *George Orwell, en introduktion*, side 36, sidste linjer i 2 afsnit.

⁴ Min viden om George Orwell i afsnittet om George Orwell er fra *Orwells håb og frygt*, Per Stig Møller. Side 7-15.

⁵ Wikipedia (DK): George Orwell, afsnit: Ungdom, nederste linje: "en lavere del af den øvre middelklasse"

⁶ Sætningen er med inspiration fra wikipedia (DK): George Orwell, afsnit: Den spanske borgerkrig, første linje.

men hvor det enkelte individ stadig bevarede sin frihed.⁷ I februar 1941 udkommer George Orwells politiske manifest: *The Lion and the Unicorn*, hvori han beskriver sin politiske overbevisning:

⁸*I suggest that the following six-point programme is the kind of thing we need. The first three points deal with England's internal policy, the other three with the Empire and the world. The general tendency of this programme is unmistakable. It aims quite frankly at turning this war into a revolutionary war and England into a Socialist democracy.*

1. *Nationalization of land, mines, railways, banks and major industries.*
2. *Limitation of incomes, on such a scale that the highest tax-free income in Britain does not exceed the lowest by more than ten to one.*
3. *Reform of the educational system along democratic lines.*
4. *Immediate Dominion status for India, with power to secede when the war is over.*
5. *Formation of an Imperial General Council, in which the coloured peoples are to be represented.*
6. *Declaration of formal alliance with China, Abyssinia and all other victims of the Fascist powers.*

⁹George Orwell brød sig ikke om totalitære magtregimer og havde set marxismen blive ført ud i livet under den russiske revolution med Lenin i spidsen, og set hvorledes kommunismen satte sig tungt på det arbejdende folk. De intellektuelle kommunister blev til et nyt magtorgan intelligentsiaen, og han brød sig slet ikke om disse venstrefløjs intellektuelle. Hans oplevelser under den Spanske Borgerkrig blev en øjenåbner for ham rent politisk. Orwell stod på sidelinjen og fulgte udviklingen i Sovjet, og Stalins udrensninger og jerngreb om befolkningen. Dette var ikke Orwells ideelle socialistiske stat. Han følte kommunismen var lige så undertrykkende som fascismen især da Stalin og Hitler indgår en ikkeangrebs pagt i 1939. Som Orwell udtaler i juni 1941:¹⁰ *"No doubt a strong pro-Nazi party exists in Russia, and I dare say Stalin is at the head of it... If the Sovjet regime is simply wiped out and Stalin killed or taken prisoner, many Communists would in my opinion transfer their loyalty to Hitler"*. Dette ansporede ham til at udlevere hvad der skete rent politisk i Sovjetunionen i disse år. Derfor skrev han bogen *Animal Farm* i forsøget på at spejle begivenhederne.

---

⁷ Bog: Orwell, Scott Lucas: side 60 og 160.

⁸ <http://www.k-1.com/Orwell/site/work/essays/lionunicorn.html> (Part III, The English Revolution, II)

⁹ Baseret på side 62 i bogen Orwell, Scott Lucas.

¹⁰ Orwell citat: Side 63 i bogen Orwell, Scott Lucas.

Animal Farm

Animal Farm er en satirisk fabel, med et belærende og moraliserende formål. Fabelhistoriens handling udspiller sig fra dyrenes synspunkt, da dyrene er menneskeligt personificeret og tillagt menneskelige karakteregenskaber. Disse dyr lever på Manor Farm, der er ejet af deres ¹¹forsumpede menneske, Mr. Jones, der til tider forsømmer dyrene grueligt. Dyrene er trætte af Mr. Jones rolle som den styrende magt og vælger derfor at gøre oprør mod deres herre. Efter fordrivelsen af Mr. Jones forsøger dyrene at oprette et strengt socialistisk samfund, hvor alle dyr er lige. Dette lykkes dog ikke da de kloge svin skaber ulighed og dyrene til sidst må overlade magten til svinet Napoleon. Napoleon indfører ved hjælp af sine hundelivvagter et terrorregime, der næsten resulterer i hungersnød. Dyrene er dog fast besluttede på at deres nye liv stadig er bedre end deres tidligere. Men til sidst er det ikke muligt at kende forskel på svinene eller menneskene, og spørgsmålet er om livet ikke var bedre før?!

¹²Vi bliver som det første i historien introduceret for ornen Old Major, hvor han indkalder til et naturligt møde fordi han har drømt drømmen om det klasseløse samfund. Dette kan perspektiveres til

¹³Karl Marxs socialistiske tankegang. Old Major slår fast at dyr og mennesker aldrig kan stå sammen, fordi mennesket er udbytteren og dyrene er folkefronten, jævnfør Marx og Lenins tanker. Old Major opfordrer dyrene til at begå revolution mod mennesket: ¹⁴*“Man is the only real enemy we have. Remove Man from the scene, and the root cause of hunger and overwork is abolished for ever... That is my message to you, comrades: Rebellion!”* Old Major dør fredeligt 3 dage efter sin agiteren for revolutionen. Da svinene var anset for at være de klogeste af dyrene påtager de sig derfor organiseringen af Old Majors omtalte revolution, der skal tilvejebringe ¹⁵animalisme som ny styreform på gården. Svinene formulerer animalismen ud fra deres egen opfattelse af Majors revolutionstanker og formulerer den i 7 bud. Det er de to unge svin Napoleon og Snowball der formulerer animalismens 7 bud og skriver dem op på ladens ydervæg så alle dyrene kan se dem. Dette skal huske dyrene på at de er blevet frie og har rettigheder, hvilket man også benyttede sig af på fabrikker i Sovjettiden, for at skabe sammenhold og fællesskab. Da dyrene er sluppet af med Mr. Jones, ses det at svinene begynder at påtage sig rollen som de organiserende ledende magtorganer, det ses

---

¹¹ Ordet ”Forsumpet herre” – taget med inspiration fra referatet af den danske oversættelse: *Kammerat Napoleon*.

¹² I afsnittet *Animal Farm* er noget af min viden tilegnet fra bøgerne: *Orwells håb og frygt* og *George Orwell en introduktion*.

¹³ Karl Marx (5.maj 1818 – 14. marts 1883): Wikipedia (DK): Karl Marx

¹⁴ Citat fra *Animal Farm*: side 5 linje 33 og side 7 linje 1.

¹⁵ Alle ismer har jeg valgt at skrive med småt forbogstav jævnfør Den Store Danske Encyklopædi.

bl.a. at de inddrager mælken og æblerne til deres egen fordel: ¹⁶”*We pigs are brainworkers. The whole management and organization of this farm depend on us. Day and night we are watching over your welfare. It is for your sake that we drink that milk and eat those apples. Do you know what would happen if we pigs failed in our duty? Jones would come back! Yes, Jones would come back! Surely, Comrades*”. Dette kan sammenlignes med Sovjettidens statsstyrede økonomi, hvor staten bevarede kontrollen med produktionsapparatet. Ved at true med Jones’ tilbagekomst (Kontra-revolution) får de overbevist dyrene om at beslutningen netop er den rigtige, da tiden før revolutionen var præget af sult, elendighed og undertrykkelse og dette ønskes ikke genoprettet. Dyrene er tilfredse. Der er ikke længere misundelse, slagsmål og tyveri som før i tiden. Denne følelse var også gældende for arbejdernes vilkår efter revolutionen i Sovjet, og det sås at beskæftigelsen bl.a. var steget, men forholdene var samtidig blevet dårligere pga. dårlige lønninger, hvilket svinenes indskrænkelse af mad symboliserer. Arbejdshesten Boxer er fundamentet for hele revolutionen, da han var den store stabile arbejdskraft og den der godt ville undvære. Boxer var det sovjetiske folks frontkæmper, han troede på revolutionen og ville kæmpe til sit sidste. I Sovjetunionen begyndte man i 1935 på at lade arbejderne konkurrere om hvem der kunne klare mest og hvem der var den mest produktive arbejder. ¹⁷Der kan trækkes en direkte parallel til 1935 hvor kulminearbejderen Aleksej Stakhanov (1905-77) øgede produktiviteten med 1400 %. Dette udviklede sig til en massekampagne for at få arbejderne til at lave mest muligt og dette blev belønnet med medaljer, som det også ses i *Animal Farm*: ”*The animals decided unanimously to create a military decoration, 'Animal Hero, First Class', which was conferred there and the non Snowball and Boxer. It consisted of a brass medal (they were really some old horse-brasses which had been found in the harness-room), to be worn on Sundays and holidays. There was also 'Animal Hero, Second Class', which was conferred posthumously on the dead sheep*”.

På grund af svinenes magtpropaganda tror dyrene stadig på den fælles revolution og det fælles mål. Målet helliger midlet. Dette skaber et interessefællesskab og optimisme hos dyrene. Derfor opdager dyrene ikke de forskellige indskrænkninger og stramninger. For svinene argumenterer for at det er i alles fælles interesse.

Snowball er den idealistiske, intelligente og organiserende i revolutionen. Han nedsætter komiteer og organiserer arbejdet på farmen i bedste interesse for dyrene. Snowball kan få ting til at ske med sin veltalenhed og organisationstalent. På den anden side er der Napoleon, et stor brysk Stalin-

---

¹⁶ Citat fra *Animal Farm*: side 22 linje 7-18

¹⁷ Min viden er baseret på: Den Store Danske: Stakhanovbevægelsen

udseende svin, der ikke har det retoriske i sin magt.¹⁸ Han har ikke bidraget med noget under revolutionen, hverken ideologisk, retorisk eller fysisk. Napoleon tager sig af opdragelsen af de unge dyr og uddanner ni hundehvalpe som sin egen hær, igen et symbol på Sovjettidens efterretningstjeneste. Napoleon er en allegori på¹⁹ Stalin. Napoleon viser sig at være en beregnende taktiker. Han har næse for det politiske spil, og for hvornår og hvordan man skal spille det. Dette illustreres ved hans passivitet og manglende retoriske deltagelse på møderne, lige indtil debatten om vindmøllen opstår. Vindmøllen var en plan udarbejdet af Snowball. Den havde til formål at gøre gården selvforsynende med elektricitet og energi. Vindmøllen er dermed en allegori på 5 årsplanerne i Sovjetunionen. Denne plan skaber stridigheder mellem Snowball og Napoleon, da Napoleon er imod dette ”industrialiserings projekt”. Dette symboliserer stridigheden mellem rivalerne Stalin og²⁰ Trotskij. Dog er Snowball og Napoleon ikke rivaler. De har hver deres opfattelse af hvad revolutionen skal munde ud i. Snowball vil gerne beholde animalismen, da den tror på det kollektive fællesskab, hvorimod Napoleon vil have ophævet demokratiet og ønsker et totalitært magtregime. Der sker en splittelse mellem Napoleon og Snowball, da Napoleon ser hvordan Snowball har været i stand til at fange folkets sjæl i et fælles projekt, der vil komme dem alle til gode. Dette er Napoleon ikke interesseret i, han vil styre folket selv, jævnfør opdragelsen af de unge dyr og hvalpene. På denne måde vil han være i stand til at styre hvad de lærer, hvad de kan og hvad de mener. Dette nærmer sig en fascistisk og nazistisk tankegang – se Orwells citat side 3.

Da Napoleon ikke kan få dyrene fra ”industrialiserings projektet” giver han en høj hvinende lyd: *”But just at this moment Napoleon stood up and casting a peculiar sidelong look at Snowball, uttered a high-pitched whimper of a kind no one had ever heard him utter before... it was noticed that they wagged their tails to him in the same way as the other dogs had been used to do to Mr. Jones.”* Sammenlignet med udstødelsen af Trotskij og hans tilhængere i 1927 gør Napoleon rent bord og ophæver demokratiet, ved at udstøde Snowball fra farmen og indfører samtidig socialistisk diktatur.

Svinet Squealer er Napoleons håndlanger og talerør. Da Napoleon ikke kunne tage dyrene, folket, fra deres fællesprojekt, vindmøllen, måtte han finde en anden taktik ”If you can’t beat them, join them”. Derfor fik han Squealer til at fortælle dyrene, folket, at Snowball havde hugget hans eget projekt. Svinet Snowball bliver fra da af hver gang brugt som sydebuk, når noget går galt på gården. Samtidig bruger Napoleon, Squealer, til at berolige dyrene og forklare dyrene, folket, hvorfor han

---

¹⁸ Animal Farm side 21 linje 20-25

¹⁹ Josef Stalin (18. december 1878 – 5. marts 1953): Wikipedia (DK): Josef Stalin

²⁰ Lev Trotskij (7. november 1879 – 21. august 1940): Wikipedia (DK): Lev Trotskij

handler som han gør, og at det er for deres eget bedste. Squealer bruger adskillige gange kontrarevolutionen som argument: ”*Disciplin, comrades, iron disciplin! That is watchword for today. One false step and our enemies would be upon us. Surely, comrades, you do not want Jones back.*”. Squealer personificerer Sovjetstatens styring af medierne og den strøm af nyheder og information man måtte få. Man kan lægge låg på eller lække oplysninger til ”folkets bedste”. Squalers propaganda var et middel for Napoleon til at fastholde sin magt. Det var vigtigt for Napoleon at overbevise dyrene om at de grusomheder dyrene gennemlever, var et skridt på vejen mod den kommende Dyrenes Republik. Napoleon benægter bl.a. at dyrene skulle gennemleve en hungerkatastrofe af samme grund. Dette er parallelt med Stalins benægtelser af hungersnøden i Sovjet i 1932-1933. Det ses samtidig at Napoleon fjerner sine skeptiske modstandere på vejen mod den absolutte magt. Dette gør han ved at henrette de dyr som stiller spørgsmål, siger ham i mod og dem systemet har overbevist om deres skyld, hvilket fører til et blodbad tilsvarende Stalins ²¹Moskva-processer.

Napoleon og Squealer begynder at tilegne sig menneskelige sæder og skikke. Dette ses bl.a. ved at de flytter ind i stuehuset, der ellers var inddraget til museum. Fra at holde sig for sig selv på Manor Farm, indser svinene at der er behov for en form for naturaliehandel, hvis de skal kunne klare sig. Fra at være fuldstændig afsondret begynder de at handle med nærliggende gårde: Pilkington på Foxwood og Frederick på Pinchfield. Nu er det ikke længere et lukket kollektiv. Der bliver åbnet op til omverdenen. Hvem er ven eller fjende hvis det er æg man mangler eller hø man gerne vil sælge? Det er markedssituationen der bliver det afgørende. Frederick er udlagt til at være Tyskland, og den antiangrebspakt Stalin aftalte med ²²Hitler i 1939. Hvorimod Pilkington er USA og de allierede. Frederick, allegorien på Hitler, bryder deres aftale. Ganske som Tyskland og Hitler invaderer Sovjetunionen i 1941²³. Han og hans folk smadrer dyrenes vindmølle og ødelægger dermed det dyrene havde opnået under revolutionen. Dyrene må derfor begynde forfra. Napoleon ser sit snit til at benytte lejligheden til at indføre et diktatur. Napoleon sætter sig som en fører i toppen af en klassisk fascistisk og hierarkisk republik med svinene som herskende klasse: ²⁴”*In April Animal Farm was proclaimed a Republic, and it became necessary to elect a President. There was only one candidate, Napoleon, who was elected unanimously.*” ²⁵Whiskyen Napoleon finder og bowlerhatten han bærer

---

²¹ Den Store Danske: Moskva-processerne

²² Adolf Hitler (20. april 1889 – 30. april 1945): Wikipedia (DK): Adolf Hitler

²³ Wikipedia (DK): Operation Barbarossa

²⁴ Animal Farm side 66 linje 26

²⁵ Animal Farm side 61 linje 30-36

imens han galoperer ud af stuehuset symboliserer det, i Sovjetunionens øjne, dekadente Vesten, og i mine øjne kunne bowlerhatten symbolisere ²⁶Winston Churchill.

Efterhånden som svinene begynder at tilegne sig de menneskelige sæder og skikke desto flere af animalismens bud bliver fjernet eller ændret med tilføjelser. Og til sidst bliver det marxistiske bud der bevarede det klasseløse samfund også ændret fra at lyde: ²⁷"*All animals are equal*" til ²⁸"*All animals are equal but some animals are more equal than others*". De kommunistiske teorier bliver ændret og erstattet med kapitalismens, hvilket symboliseres ved svinenes menneskeliggørelse. Der bliver bl.a. holdt et forsoningsmøde mellem menneskerne og svinene, hvor de stakkels arbejdende dyr ser svin og mennesker, kapitalismen og kommunismen, hånd i hånd. Dette var hvad Orwell selv havde set foregå ved ²⁹Teheran-konferencen i 1943, hvor Stalin og de allierede forhandlede.

George Orwells primære incitament til at skrive *Animal Farm* var bl.a. at skildre hvordan de rige udnytter proletariatet, som det ses i bogen hvor menneskene udnytter dyrene. ³⁰Det er derfor tydeligt vi har at gøre med den bevidsthedskontrollerende magt. En magtform, hvor man udnytter og fokuserer på svagheder hos andre medskabninger for at vinde styrke eller for at undgå at påtage sig et medansvar. Napoleon og de andre svin brugte deres viden som magtvåbnet og genskaber klasse-samfundet. ³¹Denne viden havde grisene tilegnet sig via en gammel skolebog de havde fundet på møddingen. Og det var med denne viden at de kunne gøre sig til mere end de andre dyr. Dette skabte ulighed mellem den herskende klasse, svinene, intelligentsiaen og underklassen, de andre dyr. (I dette afsnit henvises der til *Bilag 1*.) Det var menneskets overlegne magt overfor dyr der i første omgang havde inspireret George Orwell til at lade historien foregå på en gård, som det fremkommer af det ukrainske forord: ³²"*I saw a little boy, perhaps ten years old, driving a huge carthorse along a narrow path, whipping it whenever it tried to turn. It struck me that if only such animals became aware of their strength we should have no power over them, and that men exploit animals in much the same way as the rich exploit the proletariat.*" Der er forskellige opfattelser af hvorvidt forordet rent faktisk var skrevet til førsteudgaven af *Animal Farm*, men blev fravalgt. ³³ Andre mener at original manuskriptet blev fundet nogle år efter førsteudgavens udgivelse. I forordet beskriver

---

²⁶ Winston Churchill (30. November 1874 – 24. Januar 1965): Wikipedia (DK): Winston Churchill

²⁷ *Animal Farm* side 16 linje 4

²⁸ *Animal Farm* side 77 linje 10

²⁹ Teheran-konferencen: Den Store Danske

³⁰ Wikipedia (DK): Magtbegreber – definition på bevidsthedskontrollerende magt

³¹ *Animal Farm* side 15 linje 8-11

³² Det udleverede bilag: Author's Preface to the Ukrainian Edition of *Animal Farm*: side 458, sidste linje.

³³ www.home.iprimus.com.au/korob/Orwell.html (En hjemmeside der hævder at manuskriptet blev fundet)

Orwell sit liv og sin politiske overbevisning samt grunden til at han skrev *Animal Farm*. Den ukrainske udgave udkom i 1947 og var beregnet på flygtede ukrainere, hvoraf de fleste var anti-Sovjet og anti-Stalin. Forordet blev brugt som propaganda mod Sovjetunionen. George Orwells politiske magtvåben var derfor sit forfatterskab. Orwell forsøgte på denne måde at påvise verden den rigtige vej ved at benytte sig af propagandamagt. Hans rolle blev derfor at påvise magtmisbrug ved hjælp af magt. Her kan man diskutere om Orwell selv benyttede sig af Napoleons magt i forhold til at drive propaganda.

Titlen *Animal Farm* lyder som titlen på en børnebog, hvilket ikke er tilfældet. Orwell forsøgte netop at forenkle sit budskab ved at forklare situationen i Sovjet fortalt som en fabelhistorie. På denne måde kunne han med sit budskab nå ud til flere ved at popularisere bogen og derved gøre den lettere fordøjelig end hvis det havde været en politisk afhandling.³⁴ Det ses også at plakaten var et af de mest udbredte propagandavirkemidler i tiden. Plakaten var på samme måde med til at udbrede en større forståelse med dens forenkede billedbudskab. Dette var derfor et middel som også kunne nå de ikke uddannede, arbejderne, hvilket sandsynligvis var grunden til, at det blev det mest udbredte propagandavirkemiddel. En af propagandaplakaterne var plakaten af Vladimir Lenin. Dette har lighedspunkter med *Animal Farm*, hvilket jeg vil redegøre for i det følgende.

Analyse af Vladimir Lenin plakaten

Form-, Social- og betydningsanalyse.

(I dette afsnit henvises der til *Bilag 2*) På plakaten ses³⁵ Lenin med spredte ben og højre arm der løfter sig en smule fra kroppen. Vi som beskuer er stillet i frøperspektiv, så vi ser Lenin nedefra. Hans højre hånd er en smule åben og laver en form for tegn, hans venstre hånd knuger om sin kasket. Hans klæder blaffer i vinden. Hans hoved og blik er rettet mod venstre side af billedet, og hans højre skulder er statisk og står i modsætning til hans armbevægelse. I baggrunden ses Sovjetunionens flagrende flag, som danner en diagonal fra øverste venstre hjørne til nederste venstre hjørne, det man kalder læselinjen. Nederst i venstre hjørne ses årstallet: 1917. Da vi har baggrund og forgrund, bevirker det at Lenin kommer til at stå som det fremtrædende element i billedet. Læselinjen fører os samtidig fra tegnene på Sovjetunionens flag til Lenin selv og til sidst ned til årstallet. Lenin

³⁴ <http://www.folkedrab.dk/sw54056.asp> (Propaganda i sovjettiden)

³⁵ Vladimir Lenin (22. april 1870 – 21. januar 1924): Wikipedia (DK): Vladimir Lenin

er samtidig malet med forskellige konturer der gør at han udstår fra de andre elementer og baggrunden. Årstallet danner en dimension hvor tallene bliver mindre mod højre, hvilket får beskueren til at læse tallet da det trækker øjnene i den vandrette læseretning. I den sorte flade ses 3 hvide sætninger. De mange diagonaler i billedet danner tilsammen nogle trekanter med spisen opad, dette gør at billedet kommer til at virke roligt så handlingen ikke ”vælter”.

Billedet er bearbejdet med forskellige toner, der gør billedet meget dynamisk. Vi har samtidig 2 kunstige, konstruerede lyskilder der rammer Lenin med forskelligt lys fra begge sider. Fra venstre side ses et skarpt hvidligt lys, der rammer Lenin i venstre af ansigtet samt krop. I højre side ses en dybere rødlig lyskilde der rammer ham i højre side. Begge lyskilder danner slagskygger med de blafrende klæder. Det giver Lenin et meget dynamisk udtryk, da forholdet mellem skyggerne og lyset er velafbalanceret.

De 3 farver rød, gul og grå og kontrasterne sort og hvid er de dominerende farver i billedet. Alle farveflader har forskellige nuancer, dette bliver bl.a. brugt til at vise flagets bevægelse/dynamik. Styrkeforholdet mellem farverne er ligeligt fordelt, da den røde flade (flaget) og den sorte baggrund kompenserer for hinandens styrke. Men samtidigt er den røde flade alligevel det dominerende element og den sorte kontrast er kun brugt som virkemiddel til at ophæve en overvægt af den røde farve. Tegnet på flaget er gult og udstår fra den røde farve. Farvekraften i billedet gør at der bliver skabt en masse kraftfuldt temperament. De hvide sætninger står som en kontrast til den sorte flade, og er på den måde med til at bryde den røde og sorte flade.

Da vi som beskuerer ser Lenin i frøperspektiv, virker han meget kraftfuld. Kunstneren har sandsynligvis valgt at placere de stærke elementer, som det store røde flag og Lenins frontfigur i venstre side da det er denne der kan bære mest. Benenes stilling gør at han er plantet solidt på jorden og kan dermed ikke væltes af vinden. Hans fast rettede blik og hånd/arm bevægelsen får ham til at virke fremadrettet. Hans blik og ansigts mimik symboliserer magt og vilje. Da munden er lukket, er det hans kropssprog som taler. Vi som beskuerer er ikke inviteret med i handlingen, men kan beskue og beundre ham som en magtfuld herre der er hævet over os andre.

³⁶De hvide sætninger i øverste højre hjørne, er citeret fra den russiske forfatter og billedkunstner Vladimir Majakovskij. ³⁷Vladimir Majakovskij var bekymret for den kommunistiske udvikling efter

---

³⁶ Dette er baseret på viden fra søgeresultatet for Lenin i Den Store Danske Encyklopædi – se her billedteksten til plakaten.

³⁷ Mine overvejelser er baseret på viden om Vladimir Majakovskij (Bog: Mellemløbetiden, s. 105)

Lenins død i 1924, og skrev derfor digtet *Vladimir Iljitj Lenin* (1924). Digtet var tilegnet Kommunist Partiet og Lenin selv. På plakaten bliver Vladimir Majakovskij citeret fra dette digt med de berømte sætninger: "Lenin levede, Lenin lever, Lenin vil altid leve". Vladimir Majakovskij eksperimenterede med formen i sine digte, skuespil, film og plakater. Det ses, at disse sætninger er inspireret af "trappestilen" såvel som resten af digtet. Plakaten udtrykker en form for Lenin dyrkelse, og må siges at være propagandakunst.³⁸ Årstallet 1917 hænger sammen med Lenins politiske kamp på denne tid. I 1917 opfordrede Lenin bl.a. til en øjeblikkelig overtagelse af den politiske magt i Rusland under sloganet: "Al magt til sovjetterne". Dette lykkedes ham efter Oktoberrevolutionen i 1917, hvor Lenin nu stod i spidsen for sammenslutningen af Sovjetstater, Sovjetunionen. På trods af Vladimir Majakovskij og George Orwells forskellige politiske synspunkter, havde de stadig samme formål med deres værker; begge værker var propagandakunst der prøvede at gøre op med de politiske magtforhold i samme tid.

³⁹Old Major i *Animal Farm* er præget af de marxistiske teorier og var samtidig også en allegori for Lenin. Sammenlignelighederne for Old Major og Lenin er tydelige, da det ses at dyrene graver Majors kranium op og stiller det ved flagstangen. Her vandrer dyrene forbi hver dag og hilser. Dette kan perspektiveres til Lenins lig, som er bevaret og udstillet i Moskva. Samt ses det, at Sovjetunionens flag har elementer der kan sammenlignes med dyrenes eget flag i *Animal Farm*.

Flaget i billedet består af en hammer krydsslået med et segl med en stjerne over, hvilket var Sovjetunionens flag.⁴⁰ Hammer og segl symboliserer at det arbejdende folk står sammen, henholdsvis by og land. Hammer og segl er blevet brugt fra 1917/18 som symbol på kommunistpartiet. Kunstneren har dermed valgt at male dette flag på plakaten, da plakaten er en hyldest til kommunistpartiet og Lenin. Flaget kan samtidig sammenlignes med flaget der optræder i *Animal Farm*.⁴¹ Flaget i *Animal Farm* er lavet af et grønt bordtæppe, der havde tilhørt Mr. Jones. På dette havde dyrene malet en hov og et horn i hvidt. Den grønne farve symboliserede Englands grønne marker, medens hoven og hornet stod som symboler for den kommende Dyrenes Republik, der skulle opstå når menneskeslægten var blevet endelig udryddet. George Orwell ønskede ikke at de rige udnyttede proletariatet og dette kan på sin vis sammenlignes med flaget der symboliserer enheden mellem arbejdere og bønder. Begge flag symboliserer en kommunistisk, leninistisk og marxistisk tankegang.

---

³⁸ Baseret på viden fra Wikipedia (DK): Vladimir Lenin

³⁹ Informationerne om Lenins lig er fra wikipedia under søgeresultatet: Gamle Major (*Animal Farm*) (DK)

⁴⁰ Baseret på oplysninger fra wikipedia (DK): Hammer og segl

⁴¹ *Animal Farm* Side 19, linje 6-14

Samtidig med den russiske revolution begynder der at spire nye kunstretninger bl.a. Dadaismen, hvor man ville væk fra den gamle verdensorden. Der skulle ske en ny udvikling, en slags revolution af kunsten.

Dadaisme og Surrealisme

⁴² ⁴³ Dadaismen er en bevægelse der opstod i 1915 under 1. verdenskrig i Europa. Den dyrkede det meningsløse og tilfældige i protest mod alle bestående normer og værdier i samfundet, og alle former for autoriteter. I 1920'erne lagde Dadaismen fundamentet for Surrealismen. Surrealismen udforskede det irrationelle og absurde som skulle drives frem uden brug af magt. ⁴⁴ Surrealismen blev beskrevet af kunstneren André Breton med sit *Det surrealistiske Manifest* i 1924, hvori han definerer surrealismen som: ⁴⁵ ”*Ren psykisk automatisme, hvorved man sætter sig for mundtligt, skriftligt eller på enhver anden måde at udtrykke tankens virkelige funktion, tankens diktat, uden nogen kontrol fra fornuftens side og uden for enhver æstetisk eller moralsk interesse. Surrealismen bygger på troen på den større virkelighed bag visse former for associationer, som før surrealismen var forblevet upåagtede, på drømmenes almagt og på tankens uegennyttige leg*”. På denne måde fralægger surrealistene sig magten. Surrealisterne er ikke herre over deres kunst, da de netop søger et produkt der ikke er baseret på en bevidst eftertanke. Deres kunst er baseret på tilfældigheden og på menneskets underbevidsthed, og underbevidstheden kan intet menneske være fuldkommen herre over. ⁴⁶ Ifølge Breton kunne surrealismen føre til ændringer hos mennesket i form af personlig og samfundsmæssig frihed, og på denne måde gøre op med de samfundsmæssige normer og værdier samt autoriteter, som Dadaismen også ønskede. Den surrealistiske kunster skabte dermed værker igennem underbevidstheden som gjorde op med kunstnerens og samfundets magter.

---

⁴² Min viden om Dada er med udgangspunkt i bogen: Dansk Billedkunst: s. 120 og 121

⁴³ Kort definition på Dada: <http://www.kunstonline.dk/kunsthistorie/1905-1940/?kat=39&lnk=121>

⁴⁴ <http://www.da-net.dk/Socialrealismen/Noter.htm#Drøm%20kontra%20virkelighed> (Surrealismen, en lyrisk outsider)

⁴⁵ Citat fra hjemmesiden Den Store Danske: André Breton

⁴⁶ <http://www.hobro-gym.dk/da/H%20Damsgaard%20Billedkunstkompendium%20fra%20renaissance%20til%20abstrakts%20ekspressionisme.htm> (Surrealisme, 6 afsnit)

Kristian von Hornsleth

Hornsleth Village project Uganda

(I dette afsnit henvises der til *Bilag 3*) Den samtidskunst der har udfoldet sig i Danmark siden 1990'erne har rødder helt tilbage til dadaismens opståen under første Verdenskrig. Det ses, at det ikke længere er det håndværksmæssige der er det kreative og essentielle, men i stedet tanken bag værket som præger dadaismen såvel som samtidskunsten. Samtidskunsten ønsker netop, at der bliver dannet en dialog som en bro mellem beskueren og værket. Kunstneren ønsker at beskueren i dag skal tvinges til at tage stilling til værket. Det ses derfor tit at værket prøver at provokere beskueren så der bliver fremkaldt en modreaktion. Jeg vil derfor påstå at der i samtidskunsten ikke findes en "passiv beskuer". Dette kommer sig af, at vi på den ene side finder de forargede, afvisende og flygtende beskuere og på den anden siden findes de nysgerrige beskuere, men der findes ikke nogen passiv mellemvej da beskueren er tvunget til at tage stilling. Ved de fleste af samtidskunstens værker kan man være fristet til at stille spørgsmålet om hvorvidt det er kunst.⁴⁷ Men som den aktuelle samtidskunstner Kristian von Hornsleth har udtalt, er det oplevelsen af kunstværket og ikke det etiske spørgsmål om hvorvidt det er kunst, der er det fundamentale.

⁴⁸Kristian von Hornsleth (født 1963) er en dansk kunstner uddannet ved det Kongelige Danske Kunstakademi (1988-94). Han trådte for alvor i mediernes lys i 2006, da han lancerede sit *Hornsleth Village project*. Hornsleth er en iscenesættende kunstner, hvor værkerne har det formål at de nogle gange først opstår når de er blevet trykt i avisen. Han er en provokatør der forsøger at afprøve sit felt for nye svar. Han forsøger at være en politisk kunstner ved at være kritisk overfor samfundet og gribe ind i den politiske virkelighed. Han er ikke klassens slemme dreng der leger med lærerens tålmodighed, men i stedet en af Danmarks slemme kunstnere der leger med virkeligheden. Han stiller ikke folk spørgsmålet om det er kunst, for som han siger i introduktionen til *The Hornsleth Village project*⁴⁹ "Don't worry, this is art!"

Hornsleths Village project er baseret på ideen om at 100 afrikanere skulle være kunstværker. Han rejste til en lille by i Uganda, hvor han lavede en frihandel med 100 afrikanere. Hornsleth lavede inden projektet en forretningsaftale baseret på landbyboere efter aftale med landsbylederne.

---

⁴⁷ Baseret på Kristian von Hornsleths foredrag på Herlufsholm Kostskole tirsdag d. 18. maj 2009 kl. 13.30 – 15.30.

⁴⁸ De 2 næste afsnit er baseret på Hornsleths foredrag samt introduktionen til bogen: *Hornsleth Village Project Uganda 2007*.

⁴⁹ Citat fra bogen: *Hornsleth Village project Uganda 2007 side 9, sidste linje*

Ideen med projektet var at alle afrikanerne skulle ændre deres navn til "Hornsleth" i bytte for en ged eller en gris. Hver person skulle igennem en officiel navneskifte proces og fik bagefter et nationalt Uganda ID kort som bevis for deres nye navn. Herefter tog Hornsleth et billede af personerne med deres ID kort, og disse 100 billeder dannede dermed fundamentet for Hornsleths eget samfund. Værket bestod af disse 100 fotografier af størrelsen 120 x 100 cm og blev herefter udstillet på internationale gallerier og museer.

⁵⁰Værket er performancekunst dvs. kunst der udføres af kunstneren foran et publikum. Dog er publikum selve værket i dette tilfælde. Han tilbyder dem en gris eller ged velvidende, at de ikke har råd til at sige nej, derfor bliver den ønskede dialog ikke skabt mellem kunstner og publikum (projektets deltagere), men i stedet i mødet mellem de færdige billeder og beskueren. Det ses derfor i denne sammenhæng at værket først opstår når det har opnået omtale i medierne. Omtalen og kritikken i medierne bliver dermed Hornsleths våben. Hornsleth går i projektet ind og er kapitalisten fra Vesten, som køber 100 landsbybeboere, der i forvejen er mærket af deres undertrykkelse af bureaukrati. Han bliver derfor som han ønsker den politiske magthaver. Han bliver samtidig også reetableret som den hvide koloniherre der køber ophavsretten til sine "nyoprettede kunstværker" og genopretter uligheden mellem Afrika og Vesten. Og går på denne måde ind og sætter uligheden hos afrikanere og danskere under debat. Som den udøvende kunstner er det hans opgave at påvise den rigtige vej. I dette tilfælde fremhæver han bl.a. frihandel over for nødhjælp.

Afrikanerne er villige til at give køb på deres identitet for en gris eller ged og således sælge ud af deres frihed til en større magthaver. Dette er i stor kontrast til Vesten i dag hvor vi er rykket ud af det gamle klassesamfund og er i stedet blevet selvstændige individer, hvor netop identiteten og personligheden er blevet det betydningsfulde. Samtidig viser værket beskueren hvordan Vestens syn er på afrikanere. Vi ser dem som aidsramte og sultne mennesker og de ser os som egoistiske rige mennesker. Denne forskel appellerer til den vestlige beskuers medlidenhed, og man kan som beskuer diskutere om det er okay at behandle afrikanere som svin og geder? George Orwell ønskede netop at gøre op med kapitalismen, og dennes ofre. Alle skulle være lige. De rige skulle ikke have mulighed for at udnytte de fattige, som det er tilfældet i *Hornsleth Village project*. Det ses netop i *Animal Farm* at dyrene bliver opmærksomme på deres styrke og gør oprør med deres magthaver og det etablerede klassesamfund. Afrikanerne i *Hornsleth Village project* er ikke opmærksomme på deres styrke, og lader sig derfor handle med, som dyr der er underlagt menneskets magt. På denne måde

---

⁵⁰ Wikipedia (DK): Performancekunst

bliver Hornsleth en kunster der benytter sig af magt for at påvise et magtmisbrug. Samtidig opnår Hornsleth at være et spejl på tiden såvel som George Orwell var det.

Perspektivering og billedkunstfaglig behandling af *Study after Velazquez's Portrait of Pope Innocent X by Francis Bacon*

(I dette afsnit henvises der til *Bilag 4*) Der kan perspektiveres til Francis Bacon's nyfortolkning af Diego Velazquez's portræt af *Pope Innocent X* fra 1953. Maleriet er et andet eksempel på hvordan en kunstner ved brug af penslens magt kan fortolke en anden kunstners skildring af *Pope Innocent X*. Francis Bacon benytter på samme måde sin magt til at omfortolke Diego Velazquez's maleri, som Hornsleth og Orwell benyttede deres magt til at fortolke magtmisbrug.

⁵¹Diego Velazquez (1599-1660) var en spansk maler der blandt andet udmærkede sig i portrætmalerier, heraf er et af hans kendte *Pope Innocent X*. Maleriet af Velazquez fra 1650 er en realistisk skildring af *Pope Innocent X*. Det er en skildring af den romersk-katolske kirkes overhoved, og ifølge katolicismen er paven det højest rangerende magtmenneske på jorden, rangerende lige under Gud. Maleren har skildret pavens magt gennem hans øjne. Paven stirrer beskueren dybt i øjnene med et blik der får enhver beskuer til at være underlagt Pavens magt. Det magtfulde blik og de afslappede hænder bevirker at der skabes et spændingsfelt mellem det menneskelige og marionetagtige. Lige før der kan ses snore fra hænderne op til Gud. Paven er Guds mand på jorden. Paven har ikke magten, det har Gud og kristendommen.

⁵²*Study after Velazquez's Portrait of Pope Innocent X* var én variant ud af flere i Francis Bacons serie på 45 malerier han lavede fra perioden 1950-.60. Det er malet i 1953, malet med olie på lærred, måler 153 cm x 118 cm og hænger på Des Moines Art Center, Des Moines, Iowa.

På billedet ses Paven siddende i en stol med sine hænder der griber om armlænene. Hans øjne er utydelige imens munden former sig i et skrig. Han er iklædt en hvid underdragt, med en lilla kappe over og en kalot i samme farve. Paven er fanget i et slør der "regner" ned foran ham. Perspektivet i billedet er blevet til en sort baggrund.

---

⁵¹ Wikipedia (DK): Diego Velazquez

⁵² Wikipedia (ENG): Study after Velázquez's Portrait of Pope Innocent X

Billedet bliver opløst af en masse vertikale linjer. Fra stolen udgår både vertikale linjer som stolebenene og horisontale linjer som armlænene. De gule diagonale linjer der udgår fra stolesædet danner en trekant med spidsen nedad, dette bliver kompenseret af de modsatte gule diagonale linjer der udgår fra det nederste på stolen. Der bliver på den måde skabt en masse dynamik i billedet. Pavens kappe danner en rolig trekant blandt virvaret af den opløsende regn. Billedet har ændret sig fra at være realistisk til at blive en fremstilling der nærmer sig det abstrakte. Det purpur farvede baggrundstæppe er blevet til en sort uendelig baggrund der fjerner rum dimensionen. Francis Bacon har fjernet de klart definerede linjer hos paven og tilsat nogle abstrakte penselstrøg der udgår fra stolen. Kappen bliver i kanterne opslugt af baggrundens sorte skygger.

Billedet består af farverne gul og violet og kontrasterne sort og hvid. Stolen har fået en skrap gul farve og Pavens ansigt er blevet blå/violet. Kappen der før var purpur har nu fået en violet/lilla farve, hvilket også er tilfældet for kalotten. Underdelen og ærmerne er stadig hvide og står i kontrast til den sorte baggrund. Francis Bacon har benyttet sig af komplementærfarverne gul og violet, hvilket giver en dramatisk effekt.

⁵³Francis Bacon havde ikke noget imod Paverne, men var imod kristendommen og den måde regeringen brugte religionen til at kontrollere folk. I Animal Farm benytter Napoleon sig af en propaganda, der skal give dyrene noget at tro på og en større magt at se op til. ⁵⁴På samme måde er religion en størrelse der drejer sig om at knytte forbindelse til højere magter eller kræfter. Kristendommen som trosretning har en forklaring på tilværelsens spørgsmål og indeholder retningslinjer for hvordan man bør leve. Napoleons propaganda minder forveksleligt om en trosretning, da han prøver at give dem svar på deres spørgsmål, udbreder animalismen budskab og beordrer dem til at følge den vej han viser, samtidig med der ligger en forvrængning af informationer bag budskabet.

Francis Bacon var en fortvivlet sjæl, der ikke følte sig godt tilpas i livet. Bacon var tiltrukket af det mandlige køn, hvilket faderen ikke var betaget af og faderen valgte af den grund at tage afstand til Bacon. Da religionen og statsmagten altid har hængt sammen i Vatikanet, har han set kristendommen som en størrelse der kunne begrænse hans personlige frihed. Samtidig med at kristendommen er imod homoseksualitet, hvilket ville få Bacon til at se religionen som en form for magtmisbrug der indskrænkede hans frihed i livet. ⁵⁵Francis Bacon ønskede netop at lukke op for sine følelsers dybereliggende muligheder. Dette kunne være grunden til at Francis Bacon valgte at lave et maleri

⁵³ Wikipedia (ENG): Study after Velázquez's Portrait of Pope Innocent X

⁵⁴ Wikipedia (DK): Religion

⁵⁵ Bog: Janson verdenskunstens historie 3: side 105 "Lukker op for følelsens dybereliggende muligheder"

hvor han opløser kristendommens magt, da han dermed ville kunne få frit løb for sine følelser uden de var styret af en højere magt. Det har dermed været ideelt for ham at vælge et billede af Paven, da han er den næsthøjst rangerende religiøse figur placeret lige under Gud.

Det ses derfor i billedet at han vælger at placere paven midt i et mareridt.⁵⁶ Bacon var fascineret af munden som indgang til kroppen, hvilket også er det bærende element i billedet. Man ser munden rumme skriget. Skriget der er ganske lydløst for beskueren da det forsvinder i gardinerne foran. Det ætsende og lydløse skrig fra paven bønfalder beskueren om hjælp, men beskueren må bare se på imens paven bliver opløst. Beskueren er udelukket fra handlingen. Bacon har valgt at opløse Pavens purpurfarver, der i Velazquez's billede symboliserede kongelig magt og guddommelighed. Bacon laver farven om til lilla der bl.a. symboliserer synd og anger⁵⁷. I modsætning til Pavens afslappede hænder på Velazquez's billede er hænderne nu fast knyttede til armlænene, der har en gul farve. Den gule farve kan symbolisere Gud og det guddommelige, som Paven febrilsk forsøger at holde fast i, men som Bacon prøver at fravriste Paven. Francis Bacon skaber en chokerende drabsscene for beskueren, hvor han myrder kristendommen. På samme måde bliver Bacon den magtfulde der prøver at konkurrere med Velazquez. Han fratager Kristendommen og Paven deres magt og bliver som kunster den kontrollerende magt såvel som Orwell og Hornsleth.

Konklusion

Jeg har i min studieretningsopgave omhandlende *magt og magtmisbrug* undersøgt via en engelskfaglig analyse af *Animal Farm* hvorledes George Orwells opfattelse af begreberne "magt" og "magtmisbrug" kommer til udtryk i romanen. Herefter har jeg perspektiveret til George Orwells introduktion til den ukrainske udgave af *Animal Farm*. Som modvægt til dette har jeg analyseret via en billedkunsthaglig behandling af *Vladimir Lenin plakaten*, *The Hornsleth Village project Uganda* og *Study after Velazquez's Portrait of Pope Innocent X* hvordan disse værker forholder sig til begreberne "magt" og "magtmisbrug". Jeg har diskuteret og påvist hvorledes magt og magtmisbrug kan benyttes enten som øjenåbner eller i ens egen interesse, på godt eller ondt. Jeg har konstateret at forfattere og kunstnere til alle tider afspejler den tid og det samfund de lever i, og tager levende del i de samfundsmæssige og politiske strømninger. Jeg har også påvist hvordan surrealismen som mod-

---

⁵⁶ Wikipedia (ENG): Francis Bacon

⁵⁷ <http://www.billedguiden.dk/Farver/farvesymbolik.htm>

stykke dertil frasagde sig magten og gjorde op med kunstnerens og samfundets magt/magtmisbrug. Målet helliger midlet.

The abstract

⁵⁸ In this assignment I will try to illustrate how artists and authors have described and reacted to power and the abuse of power. Starting out with a subject analysis and interpretation in English of the author George Orwell's *Animal Farm* and the Ukrainian introduction to *Animal Farm* I intend to account for the author's understanding of the notions "power" and "the abuse of power". As a counterbalance I will via a subject analysis and interpretation in Art study the poster of Vladimir Lenin, The Hornsleth Village project Uganda and *Study after Velazquez's Portrait of Pope Innocent X* by *Francis Bacon*. Having pointed out extracts from art history and made a perspective to Surrealism, I have established that Surrealism has attempted to disclaim power in the search for using subconsciousness. I have accounted for the artists reflection of life in their art just as in a mirror, a catalyst. I have demonstrated that power and the abuse of power can be used as propaganda or in your very own interest.

---

⁵⁸ Jeg har valgt at placere mit engelskresumé til sidst i min opgave da jeg finder det mest naturligt i forhold til min opgave.

Litteraturliste

Bøger:

- Orwell, George, **Animal Farm**, 1999, Penguin Student Edition
- Andersen, Henrik Schell og Laursen, Ole, **Billedkunst metode kronologi tema**, 2006-2007, Systime
- Andersen, Ingelise Krarup, Frederiksen, Hans Jørgen, Hansen, Børge, Preisler, Jan, Olsen, Knud Ryg, Sandberg, Jens Henrik, **Dansk Billedkunst fra magi til galleri**, 1989, Systime
- Liversage, Toni, **George Orwell en introduktion**, 2000, Gyldendal
- von Hornsleth, Kristian, **Hornsleth Village project Uganda 2007**, 2007, Futurist Society Publishing
- Janson, H.W., **Janson Verdenskunstens Historie 3**, 1978, Politikens Forlag
- Møller, Per Stig, **Orwells håb og frygt**, 1983, Gyldendal
- Lucas, Scott, **Orwell**, 2003, Life & Times
- Williams, Raymond, **Orwell**, 1984 Tiderne Skifter.
- Red. Gross, Miriam, **The World of George Orwell**, 1971, George Weidenfeld and Nicolson Ltd.

Websider:

- <http://www.sparknotes.com/lit/animalfarm/> (Animal Farm: En hjemmeside med karakteranalyser, temaer, motiver, symboler, resume af bogen og analyse af kapitlerne.)
- <http://www.k-1.com/Orwell/site/work/essays/lionunicorn.html> (Digital version af bogen The Lion and the Unicorn)
- www.home.iprimus.com.au/korob/Orwell.html (En hjemmeside der hævder at manuskriptet til forordet for den ukrainske udgave af Animal Farm blev fundet)
- <http://www.folkedrab.dk/sw54056.asp> (Propaganda i sovjettiden)
- <http://www.kunstonline.dk/kunsthistorie/1905-1940/?kat=39&lnk=121> (Definition på Dada)
- <http://www.da-net.dk/SocialrealismenNoter.htm#Drøm%20kontra%20virkelighed> (Surrealismen, en lyrisk outsider)

- <http://www.hobro-gym.dk/da/H%20Damsgaard%20Billedkunstkompendium%20fra%20renaissance%20til%200abstrakts%20ekspressionisme.htm> (Surrealisme)
- <http://www.kunstforgud.dk/page.php?page=symfarver> (Farvesymbolik)

Andet materiale:

- Noter fra Kristian von Hornsleths foredrag på Herlufsholm Skole, tirsdag d. 18. maj 2009, kl. 13.30 – 15.30.

Underskrift:

Julie Rosenmeier-Mörch